
2025–2026

---

36 915XIV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheids (F) voor het jaar 2026

Nr. 3

NOTA VAN WIJZIGING
Ontvangen 22 mei 2026

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

De begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) voor het jaar 2026 komt te luiden:

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) voor het jaar 2026 (bedragen x € 1.000)

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) voor het jaar 2026 (bedragen x € 1.000)

Art	Omschrijving	Vastgestelde begroting (incl. NvW en amendementen)			Mutaties 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	4.533.236	4.263.755	104.163	- 409.215	- 233.853	115.433
	Beleidsartikelen						
21	Land- en tuinbouw	2.005.010	1.736.107	59.121	- 538.122	- 255.994	559
22	Natuur, visserij en landelijk gebied	1.316.331	1.248.058	30.042	- 165.516	- 178.482	55.685
23	Kennis en innovatie	313.045	380.740	7.474	124.631	30.831	3.065
24	Uitvoering en toezicht	625.219	625.219	0	99.128	99.128	56.124
	Niet-beleidsartikelen						
50	Apparaat	262.725	262.725	7.526	17.574	17.574	0
51	Nog onverdeeld	10.906	10.906	0	53.090	53.090	0

TOELICHTING

Algemeen

Het kabinet heeft een pakket maatregelen opgenomen in de Kamerbrief 'Acties Weerbaarheid Energieschok' van 20 april. Het kabinet heeft oog voor de economische effecten door de gestegen energieprijzen op de visserij en de gestegen kunstmestprijzen op de agrarische sector. Het kabinet wil de sectoren op langere termijn weerbaarder en schokbestendiger maken. Voor de visserij zal het kabinet daarom in het derde kwartaal een energie-efficiëntieregeling openstellen. Het kabinet maakt hiervoor € 25 mln. vrij op de LVVN-begroting. Voor de land- en tuinbouwsector kan de afhankelijkheid van energie en kunstmest in de toekomst verminderd worden, bijvoorbeeld via Renure. Ook hiervoor maakt het kabinet € 25 mln. vrij op de begroting van LVVN.

Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

Artikel 21: Land- en tuinbouw

In totaal wordt € 10 mln. toegevoegd aan het budget voor mestverwerking, wat ingezet wordt voor RENURE en mestvergisting. Door extra in te zetten op de toepassing van RENURE (bewerkte dierlijke mest) wordt de afhankelijkheid van kunstmest verlaagd. Door het aanvullend stimuleren van mestvergisters kan met methaan uit de mest biogas (groen gas) gemaakt worden.

Er wordt € 15 mln. gereserveerd voor elektrificatie van het boeren-erf. Door agrarische ondernemers te helpen bij investeringen in elektrificatie wordt de afhankelijkheid van fossiele energie verminderd. Door middel van het verstrekken van publieke financiering worden bijvoorbeeld het installeren van batterijen, systemen voor energiemanagement en warmtepompen aangemoedigd.

Artikel 22: Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

Het kabinet heeft ook oog voor de economische effecten door de gestegen energieprijzen op de visserij en de gestegen kunstmestprijzen op de agrarische sector. Veel vissers varen niet of minder uit en de productiekosten van landbouwproducten nemen toe. Het kabinet wil de sectoren op langere termijn weerbaarder en schokbestendiger maken. Voor de visserij zal het kabinet daarom in het derde kwartaal van 2026 een energie-efficiëntieregeling openstellen. Hiervoor wordt € 25 mln. vrijgemaakt op de begroting van LVVN.

Artikel 51: Nog onverdeeld

Er wordt € 50 mln. nog onverdeelde loon- en prijsontwikkeling overgeheveld van artikel 51 naar artikel 21 (€ 25 mln.) en artikel 22 (€ 25 mln.) als dekking voor bovenstaande maatregelen.

Meerjarige doorwerking

In de onderstaande tabellen zijn per artikel de standen eerste suppletore begroting 2026 vóór nota van wijziging, de mutaties en de standen suppletore begroting 2026 na nota van wijziging meerjarig opgenomen.

Tabel 2 Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)							
Art.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031
21	Land- en tuinbouw						
	Stand vóór nota van wijziging	1.441.888	1.480.954	589.730	459.657	380.909	240.003
	<i>RENURE en mestvergisting</i>	10.000					
	<i>Elektrificatie van het boeren-</i>	15.000					

Tabel 2 Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)							
Art.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	<i>erf</i>						
	Stand na nota van wijziging	1.466.888	1.480.954	589.730	459.657	380.909	240.003
22	Natuur, visserij en landelijk gebied						
	Stand vóór nota van wijziging	1.125.815	741.553	484.049	537.615	520.568	338.163
	<i>Energie-efficiëntieregeling</i>	25.000					
	<i>visserij</i>						
	Stand na nota van wijziging	1.150.815	741.553	484.049	537.615	520.568	338.163
51	Nog onverdeeld						
	Stand vóór nota van wijziging	113.996	137.916	78.919	66.626	83.638	64.089
	<i>Dekking maatregelen</i>	- 50.000					
	Stand na nota van wijziging	63.996	137.916	78.919	66.626	83.638	64.089
To-taal	Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur						
	Stand voor nota van wijziging	4.124.021	3.519.091	2.231.270	2.125.004	1.974.411	1.582.536
	<i>RENURE en mestvergisting</i>	10.000					
	<i>Elektrificatie van het boeren-erf</i>	15.000					
	<i>Energie-efficiëntieregeling visserij</i>	25.000					
	<i>Dekking maatregelen</i>	- 50.000					
	Stand na nota van wijziging	4.124.021	3.519.091	2.231.270	2.125.004	1.974.411	1.582.536

Tabel 3 Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)							
Art.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031
21	Land- en tuinbouw						
	Stand vóór nota van wijziging	1.455.113	1.209.282	1.083.942	642.901	302.958	156.091
	<i>RENURE en mestvergisting</i>	10.000					
	<i>Elektrificatie van het boeren-erf</i>	15.000					
	Stand na nota van wijziging	1.480.113	1.209.282	1.083.942	642.901	302.958	156.091
22	Natuur, visserij en landelijk gebied						
	Stand vóór nota van wijziging	1.044.576	1.028.616	1.133.991	764.865	728.918	338.122
	<i>Visserij energie-efficiëntieregeling</i>	25.000					
	Stand na nota van wijziging	1.069.576	1.028.616	1.133.991	764.865	728.918	338.122
51	Nog onverdeeld						
	Stand vóór nota van wijziging	113.996	137.516	78.519	66.626	83.638	64.089
	<i>Dekking maatregelen</i>	- 50.000					
	Stand na nota van wijziging	63.996	137.516	78.519	66.626	83.638	64.089
To-	Ministerie van Landbouw, Vis-						

Tabel 3 Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)							
Art.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031
taal	serij, Voedselzekerheid en Natuur						
	Stand voor nota van wijziging	4.029.902	3.641.242	3.459.575	2.598.607	2.185.375	1.498.072
	<i>RENURE en mestvergisting</i>	<i>10.000</i>					
	<i>Elektrificatie van het boeren-erf</i>	<i>15.000</i>					
	<i>Visserij energie-efficiëntieregeling</i>	<i>25.000</i>					
	<i>Dekking maatregelen</i>	<i>- 50.000</i>					
	Stand na nota van wijziging	4.029.902	3.641.242	3.459.575	2.598.607	2.185.375	1.498.072

Gegeven

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

J.Van Essen